

פרשת מטות – שישי

לב (ס) וּמִקֵּנָה | רַב הָיָה לְבָנֵי
רְאוּבֵן וּלְבִנֵי־גָד עֲצוּם מְאֹד
וַיֵּרְאוּ אֶת־אֶרֶץ יַעֲזֹר וְאֶת־
אֶרֶץ גִּלְעָד וְהִנֵּה הַמָּקוֹם
מְקוֹם מִקֵּנָה:

(ב) וַיָּבֹאוּ בְנֵי־גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן
וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־
אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל־נְשֵׁי־אֵי
הָעֵדָה לֵאמֹר:

(ג) עֲטֹרוֹת וְדִיבָן וַיַּעֲזֹר וְנִמְרָה
וַחֲשִׁבּוֹן וְאֶלְעָלָה וּשְׁבָם וְנָבו
וַבְּעֹז:

ש"י < עֲטֹרוֹת וְדִיבָן וְגו': מֵאֶרֶץ סִיחֹן וְעוֹג הָיוּ:

(ד) הָאֶרֶץ אֲשֶׁר הִכָּה יְהוָה
לְפָנַי עַד־תִּשְׂרָאֵל אֶרֶץ
מִקֵּנָה הוּא וְלַעֲבָדֶיךָ מִקֵּנָה:

(ה) וַיֹּאמְרוּ אִם־מֵצְאוּ חֵן
בְּעֵינֶיךָ יִתֵּן אֶת־הָאֶרֶץ
הַזֹּאת לַעֲבָדֶיךָ לְאֶחָזָה אֶל־
תַּעֲבֹרְנוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן:

(ו) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְבְנֵי־גָד
וּלְבְנֵי רְאוּבֵן הָאֲחִיכֶם יָבֹאוּ
לְמַלְחָמָה וְאַתֶּם תָּשֻׁבוּ פֹה:

ש"י < הָאֲחִיכֶם: לְשׁוֹן תְּמִימָה הוּא:

(ז) וְלָמָּה תִּנּוּאוּן (תְּנִיאוּן)
אֶת־לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעַבְרַ
אֶל־הָאֶרֶץ אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם
יְהוָה:

ש"י < וְלָמָּה תְּנִיאוּן: תְּסִירוּ וְתִמְנְעוּ לָבָם מֵעַבְרַ, שִׁיחִיו סְבוּרִים
שְׂאֵתָם יֵרָאִים לַעֲבֹד מִפְּנֵי הַמַּלְחָמָה וְחֹזֶק הָעָרִים וְהָעָם:

(ח) כֹּה עָשׂוּ אֲבֹתֵיכֶם בְּשַׁלְּחִי
אֹתָם מִקֹּדֶשׁ בְּרַנֵּעַ לְרֹאוֹת
אֶת־הָאֶרֶץ:

ש"י < מִקֹּדֶשׁ בְּרַנֵּעַ: כִּדּוּ שְׂמָה וּשְׁנֵי קִדּוּשֵׁי הָיוּ:

(ט) וַיַּעֲלֵוּ עַד־נַחַל אֲשַׁכּוּל
וַיֵּרְאוּ אֶת־הָאֶרֶץ וַיָּנִיאוּ אֶת־
לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבִלְתִּי־בֹא
אֶל־הָאֶרֶץ אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם
יְהוָה:

(י) וַיַּחֲרֹאֲף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא
וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר:

(יא) אִם־יֵרְאוּ הָאֲנָשִׁים הָעֲלִים
מִמִּצְרַיִם מִפֶּן עֲשָׂרִים שָׁנָה
וּמַעַלָּה אֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לֵי־צַחֲק
וְלֵי־עֲקֹב כִּי לֹא־מָלְאוּ אַחֲרָי:

(יב) בִּלְתִּי כָּלֵב בֶּן־יִפְנֶה הַקִּנְזִי
וַיהוֹשֻׁעַ בֶּן־נֹון כִּי מָלְאוּ
אַחֲרָי יְהוָה:

ש"י < הַקִּנְזִי: (סוּטָה יא) חוֹרְגוֹ שֶׁל קִנְזִי
כָּלֵב אֶת עֲתִנְיָאֵל:

(יג) וַיַּחֲרֹאֲף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא
וַיִּנְעַם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה
עַד־תֵּם כָּל־הַדּוֹר הָעֹשֶׂה
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה:

ש"י < וַיִּנְעַם: וַיִּטְלַטְלֵם מִן "נָע וְנָד" (ס"א וַיִּטְלַטְלֵם בְּנֹעַ וְנָד):

(יד) וְהִנֵּה קִמְתֶּם תַּחַת
אֲבֹתֵיכֶם תַּרְבוֹת אֲנָשִׁים
חַטָּאִים לְסַפּוֹת עוֹד עַל חֲרוֹן
אַף־יְהוָה אֶל־יִשְׂרָאֵל:

ש"י < לְסַפּוֹת: כְּמוֹ (ישעיה כט): "סַפּוֹ
"עֲלוּתֵיכֶם סַפּוֹ וְגו'" לְשׁוֹן תּוֹסַפֶּת:

(טו) כִּי תִשׁוּבֹן מֵאַחֲרָיו וַיִּסַּף
עוֹד לְהַנִּיחוֹ בַּמִּדְבָּר וּשְׁחַתֵּם
לְכָל־הָעָם הַזֶּה:

(טז) וַיִּגָּשׁוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ גְדֻרָת
צֵאן נִבְנָה לְמִקְנֵנוּ פֹה וְעָרִים
לְטַפָּנוּ:

ש"י < נִבְנָה לְמִקְנֵנוּ פֹה: חֲסִים הָיוּ
עַל מְמוֹנָם יוֹתֵר מִבְּנֵיהֶם וּבְנוּתֵיהֶם, שֶׁהִקְדִּימוּ מִקְנֵיהֶם לְטַפָּם.
אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה: לֹא כֵן, עָשׂוּ הָעֶקֶר עֶקֶר, וְהִטְפֵּל טַפֵּל. בָּנוּ
לָכֶם תַּחֲלָה עָרִים לְטַפְכֶּם וְאַחֲרֵי־כֵן גְּדֻרוֹת לְצִאֲנְכֶם:

(יז) וַאֲנַחְנוּ נַחֲלִץ חֲשִׁים לְפָנֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אֲשֶׁר אִם־
הִבִּיאֲנָם אֶל־מְקוֹמָם וַיֵּשֶׁב
טַפָּנוּ בְּעָרֵי הַמִּבְצָר מִפְּנֵי
יִשְׁבֵּי הָאֶרֶץ:

ש"י < וַאֲנַחְנוּ נַחֲלִץ חֲשִׁים: גִּזְדִּיין מְהִירִים, כְּמוֹ (ישעיה ח): "מִהֵר
שָׁלַל חֵשׁ בִּז" (שם ח): "יִמְהַר יַחֲשִׁיחַ". לְפָנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: בְּרֹאשֵׁי
גִּיסוֹת, מִתּוֹךְ שְׁגִבוּרִים הָיוּ, שֶׁכֵּן נֶאֱמַר בְּגֹד (דברים לג): "וַיִּטְרֹף
זָרוֹעַ אָף־קֶדֶד". וְאָף מִשֶּׁה חֲזֹר וּפָרַשׁ לָהֶם בְּאֵלָה הַדְּבָרִים
(שם ג): "וַאֲצוּ אֶתְכֶם בַּעַת הַהוּא וְגו'", חֲלוּצִים תַּעֲבֹרוּ לְפָנֵי
אֲחִיכֶם בְּנֵי־ יִשְׂרָאֵל כָּל־בְּנֵי־חִיל". וּבִירִיחוֹ כְּתִיב (יהושע ו):
"וְהַחֲלוּץ הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם". זֶה רְאוּבֵן וְגַד שֶׁקִּיְמוּ תִנְאָם. וַיֵּשֶׁב
טַפָּנוּ: בַּעֲדֵינוּ אֲצֹל אַחֲנֵנוּ. בְּעָרֵי הַמִּבְצָר: שֶׁנִּבְנָה עֲכָשׁוּ:

(יח) לֹא נָשׁוּב אֶל־בְּתִינוּ עַד
הַתַּנַּחַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ
נַחֲלָתוֹ:

(יט) כִּי לֹא נִנְחַל אֹתָם מֵעַבְרַ
לִירְדֵן וְהָלָאָה כִּי בָאָה
נַחֲלָתָנוּ אֵלֵינוּ מֵעַבְרַ הַיַּרְדֵּן
מִזְרָחָה:

ש"י < מֵעַבְרַ לִירְדֵן וְגו': בַּעֲבֹר
הַמַּעֲרָבִי. כִּי בָאָה נַחֲלָתָנוּ: כָּכָר קִבְּלָנוּהָ בַּעֲבֹר הַמִּזְרָחִי:

א וּבְעִיר סָגִי, הָיָה לְבָנֵי
רְאוּבֵן וּלְבָנֵי גָד תִּקְיָף
לַחֲדָא; וַחֲזוּ יֵת אֶרֶע
יַעֲזֹר, וַיֵּת אֶרֶע גִּלְעָד,
וְהָא אַתְרָא, אַתְר פֶּשֶׁר
לְבֵית בְּעִיר.

ב וַאֲתוּ בְנֵי גָד, וּבְנֵי
רְאוּבֵן; וַאֲמָרוּ לְמֹשֶׁה
וְלַאֲלֵעָזָר כְּהֵנָּא,
וּלְרַבְרָבִי כְּנִשְׁתָּא
לְמִימָר.

ג עֲטֹרוֹת וְדִיבָן וַיַּעֲזֹר
וְנִמְרָה, וַחֲשִׁבּוֹן
וְאֶלְעָלָה, וּשְׁבָם וְנָבו,
וּבְעֹז.

ד אֶרֶעָא, דְּמִחָא יֵי יֵת
יִתְבָּהָא קָדָם כְּנִשְׁתָּא
דְּיִשְׂרָאֵל אֶרֶע פֶּשֶׁרָא
לְבֵית בְּעִיר, הִיא;
וְלַעֲבָדָךְ, אֵית בְּעִיר.

ה וַאֲמָרוּ, אִם אֲשַׁכְּחָנָא
רַחֲמִין בְּעֵינֶךָ תַּתִּיחִיב
אֶרֶעָא הָדָא לַעֲבָדָךְ,
לְאַחְסָנָא: לֹא
תַעֲבֹרְנָנָא, יֵת יִרְדְּנָא.

ו וַאֲמַר מֹשֶׁה, לְבָנֵי
גָד וּלְבָנֵי רְאוּבֵן:
הָאֲחִיכוֹן, יִיתוֹן
לְאַחְזָא קִרְבָּא, וְאַתּוֹן,
תַּתְּבוֹן הֶכָא.

ז וְלָמָּה תִּנּוּנוֹן, יֵת לָבָא
דְּבָנֵי יִשְׂרָאֵל מִלְּמַעְבֵּר,
לְאַרְעָא, דִּיהֵב לְהוֹן,
יֵי.

ח כְּדִין עֲבָדוּ,
אַבְהֶתְכוֹן, כִּד שְׁלַחִית
יִתְהוֹן מִרְקָם גִּיָּאָה,
לְמַחֲזֵי יֵת אֶרֶעָא.

ט וּסְלִיקוּ עַד נַחֲלָא
דְּאַתְכַּלָּא, וַחֲזוּ יֵת
אֶרֶעָא, וְאוּנִיאוּ, יֵת
לָבָא דְּבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדִיל
דְּלֹא לְמִיעֵל, לְאַרְעָא,
דִּיהֵב לְהוֹן, יֵי.

י וַתִּקְיָף רַגְזָא דִּיֵּי,
בִּיּוֹמָא הַהוּא; וְקִיָּים,
לְמִימָר.

יא אִם יַחֲזוּן גְּבִרְיָא
דְּסְלִיקוּ מִמִּצְרַיִם, מִפֵּר
עֲסָרִין שָׁנִין וְלַעֲלִילָא,
יֵת אֶרֶעָא, דְּקִיָּימִית
לְאַבְרָהָם לֵי־צַחֲק
וְלֵי־עֲקֹב: אֲרִי לֹא
אֲשַׁלִּימוּ, בְּתֵר דַּחֲלָתִי.

יב אֶלְחִין כָּלֵב בֶּר יִפְנָה,
קִנְזָאָה, וַיהוֹשֻׁעַ, בֶּר
נֹון: אֲרִי אֲשַׁלִּימוּ, בְּתֵר
דַּחֲלָתָא דִּיֵּי.

יג וַתִּקְיָף רַגְזָא דִּיֵּי,
בַּיּוֹמָא הַהוּא, וְאוּחֲרָנוֹן
בַּמִּדְבָּרָא, אַרְבַּעִין
שָׁנִין עַד דְּסָף, כָּל דְּרָא,
דַּעֲבַד דְּבִישׁ, קָדָם יֵי.

יד וְהָא קִמְתּוֹן, בְּתֵר
אַבְהֶתְכוֹן תַּלְמִידִי,
גְּבִרְיָא חִיָּבָא:
לְאוֹסְפָא עוֹד, עַל תִּקְוָף
רַגְזָא דִּיֵּי עַל יִשְׂרָאֵל.

טו אֲרִי תַתְּבוּנוֹן, מִבְּתֵר
דַּחֲלָתִיָּה, וַיִּוְסִיף
עוֹד, לְאוּחֲרוּתְהוֹן
בַּמִּדְבָּרָא; וַתַּחֲבִּלוֹן,
לְכָל עַמָּא הַדִּין.

טז וַקְרִיבוּ לְוַתִּיָּה
וַאֲמָרוּ, חֲטָרִין דְּעָן
נִבְנִי לְבַעֲיִרְנָא הֶכָא,
וַקְרוּיִן, לְטַפְלָנָא.

יז וַאֲנַחְנָא נִזְדַּרְזוּ מִבְּעִין,
קָדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, עַד
דְּנַעֲלִינוֹן, לְאַתְרָהוֹן;
וַיִּתִּיב טַפְלָנָא בְּקִרְוִין
כְּרִיכָן, מִן קָדָם יִתְבִּי
אֶרֶעָא.

יח לֹא נָתוּב, לְבַתְּנָא עַד,
דִּיחֲסִנוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
גְּבֵר, אַחְסָנְתִּיָּה.

יט אֲרִי לֹא נַחֲסִין
עַמָּהוֹן, מֵעַבְרָא
לִירְדְּנָא וְלַהֲלָאָה: אֲרִי
קִבְּלָנָא אַחְסָנְתָּנָא
לָנָא, מֵעַבְרָא לִירְדְּנָא
מִדְּנָחָא.

כ מֵעַבְרַ לִירְדֵן וְגו': בַּעֲבֹר
הַמַּעֲרָבִי. כִּי בָאָה נַחֲלָתָנוּ: כָּכָר קִבְּלָנוּהָ בַּעֲבֹר הַמִּזְרָחִי: